

Sundheds- og Ældreministeriet

Sagsnr.: 1603729

Glostrup, 4. maj 2016

Sundheds- og Ældreministeriet har den 11. april 2016 sendt bekendtgørelse om grænseværdier, sundhedsadvarsler og alderskontrolsystem af tobaksvarer m.v. i høring.

Dansk Selskab for Folkesundhed (DSFF) takker for muligheden for at bidrage med kommentarer til bekendtgørelsens udkast.

Tobak slår hver anden bruger ihjel. Rygning er fortsat den vigtigste forebyggelige årsag til sygdom og død i Danmark.

1. Det er glædeligt, at advarslen fremover skal dække 65 % af ydersiden af både forsiden og bagsiden af enkeltpakningen og eventuel ydre emballage, som anbefalet i det nye EU tobaksdirektiv. Dette direktiv åbner dog op for, at hvert land kan vælge større advarselmærkater. Oprindeligt udkast i EU-direktivet var 80%, men dette blev af tobakslobbyister presset ned til kompromiset på 65%. Danmark behøver ikke at ligge under for pres fra tobaksindustrien.

Dansk Selskab for Folkesundhed anbefaler, at 80% af tobaksvarerne dækkes af advarselmærkat.

2. Børn og unge er ekstremt følsomme overfor markedsføring og branding. Rygning hos unge er et meget stort problem: 46 % af gymnasieeleverne ryger (dagligt eller af og til) og på erhvervsskolerne er det 57 %. Til sammenligning ryger 14 % af de norske unge (alder 16-24 år) dagligt eller af og til, og 6% af unge (15-18 år) har røget indenfor en måned i New Zealand – to lande med stærk tobakskontrol.

Dansk Selskab for Folkesundhed anbefaler plain packaging, med kedelige neutrale cigaretpakker, der ikke appellerer til børn. De afhængige rygere vil stadig kunne købe den cigaret, de plejer, men de særligt sårbare målgrupper vil finde pakkerne meget mindre attraktive.(1-3)

3. I kapitel 4 omtales Alderskontrolsystem, men der omtales kun elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin. Det er uklart, hvorfor e-cigaretter kommer ind i billedet her, mens Alderskontrolsystem med almindelige tobaksvarer ikke nævnes. Det er alment kendt, at unge, der er 4-5 år yngre end aldersgrænsen for køb af tobak, har uhyre let ved at købe cigaretter. Der er evidens for, at strikt håndhævelse af aldersgrænser medfører fald i rygning hos unge (4;5). Håndhævelse kan fx ske ved, at bøden for ikke at overholde loven om aldersgrænser øges betragteligt, så det også bliver udgiftsfrit for staten at føre systematisk kontrol. Dermed øges detailhandlens incitament for overholdelse, da risikoen ved overtrædelse bliver meget større, end den er i dag. Incitamentet kan styrkes yderligere ved at sikre en let og smidig adgang til at anmelde forhandlere, som ikke overholder loven. Håndhævelse kan også ske ved, at det normaliseres at efterspørge dokumentation for alder, når den unge foretager køb.

Dansk Selskab for Folkesundhed efterlyser en stærkt strategi til Alderskontrolsystem ved salg af cigaretter.

4. Ifølge Bekendtgørelse af lov om forbud mod tobaksreklame m.v. tillader loven ”en neutral anbringelse af tobaksvarer i forbindelse med betalingskasser, barer og lignende”. Det betyder, at stadig smartere cigaretpakker og udstillingsmontrer fylder en stor del af arealet bag kassen i kiosker og butikker. Rygere, der er holdt op med at ryge, fristes ved kassen - medførende tilbagefald. Island, Irland, Norge og UK har begrænset markedsføring på salgsstederne, så tobak ikke lokker unge ved siden af slik i kioskerne.

Dansk Selskab for Folkesundhed anbefaler, at Bekendtgørelse af lov om forbud mod tobaksreklame m.v. revideres samtidig, så tobaksvarer fremover placeres under disken, således at de ikke er synlige for enhver og således at muligheden for at markedsføre sig til særlige sårbare målgrupper minimeres.

Reference List

- (1) Hammond D, Daniel S, White CM. The effect of cigarette branding and plain packaging on female youth in the United Kingdom. *J Adolesc Health* 2013 Feb;52(2):151-7.
- (2) Nonnemaker J, Kim A, Shafer P, Loomis B, Hill E, Holloway J, et al. Influence of point-of-sale tobacco displays and plain black and white cigarette packaging and advertisements on adults: Evidence from a virtual store experimental study. *Addict Behav* 2016 May;56:15-22.
- (3) White CM, Hammond D, Thrasher JF, Fong GT. The potential impact of plain packaging of cigarette products among Brazilian young women: an experimental study. *BMC Public Health* 2012;12:737.
- (4) DiFranza JR, Savageau JA, Fletcher KE. Enforcement of underage sales laws as a predictor of daily smoking among adolescents: a national study. *BMC Public Health* 2009;9:107.
- (5) Gilpin EA, Lee L, Pierce JP. Does adolescent perception of difficulty in getting cigarettes deter experimentation? *Prev Med* 2004 Apr;38(4):485-91.

Med venlig hilsen

Torben Jørgensen
Formand
Dansk Selskab for Folkesundhed